

ΠΑΝΕΝΩΣΙΑΚΗ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΔΑ Ε.Σ.Σ.Δ 1969

ΑΣΚΗΣΗ

Έστω το τριώνυμο $f(x) = ax^2 + bx + c$ με a φυσικό αριθμό και b, c ακέραιους. Αν η εξίσωση $f(x) = 0$ έχει δύο διαφορετικές και θετικές ρίζες μικρότερες της μονάδας, να υπολογίσετε την ελάχιστη τιμή του φυσικού a .

Λύση

Έστω ρ_1, ρ_2 οι ρίζες της εξίσωσης $f(x) = 0$. Έχουμε $\Delta = b^2 - 4ac > 0$ (1) και $0 < \rho_1 + \rho_2 < 2 \Leftrightarrow 0 < -\frac{b}{a} < 2 \Leftrightarrow 0 < -b < 2a$ (2) και $0 < \rho_1\rho_2 < 1 \Leftrightarrow 0 < \frac{c}{a} < 1 \Leftrightarrow 0 < c < a$ (3).

Λόγω της (3) είναι $a \geq 2$.

- Αν $a = 2$, τότε από τις (2), (3) έχουμε $b = -1, -2, -3$ και $c = 1$. οπότε έχουμε $\Delta = b^2 - 8$. Η τιμή του b που μπορεί να ικανοποιεί την (1) είναι $b = -3$. Στην περίπτωση αυτή $f(x) = 2x^2 - 3x + 1$ και οι ρίζες του είναι $1, \frac{1}{2}$. Άρα το a δεν μπορεί να είναι $a = 2$.
- Αν $a = 3$, τότε από τις (3), (4) έχουμε $b = -1, -2, -3, -4, -5$ και $c = 1, 2$.
 - ✓ Για $c = 1, \Delta = b^2 - 12$. Η τιμές του b που ικανοποιούν την (1) είναι $b = -4, -5$. Στην περίπτωση αυτή $f(x) = 3x^2 - 4x + 1$ με ρίζες $1, \frac{1}{3}$ ή $f(x) = 3x^2 - 5x + 1$ με ρίζες $\frac{5 \pm \sqrt{13}}{6}$. Άρα η περίπτωση αυτή αποκλείεται.
 - ✓ Για $c = 2, \Delta = b^2 - 24$. Η τιμή του b που μπορεί να ικανοποιεί την (1) είναι $b = -5$. Στην περίπτωση αυτή $f(x) = 3x^2 - 5x + 2$ με ρίζες $1, \frac{2}{3}$. Η περίπτωση αυτή αποκλείεται. Άρα δεν μπορεί να είναι $a = 3$.
- Αν $a = 4$, τότε από τις (3), (4) έχουμε $b = -1, -2, -3, -4, -5, -6, -7$ και $c = 1, 2, 3$.
 - ✓ Για $c = 1, \Delta = b^2 - 16$. Η τιμές του b που ικανοποιούν την (1) είναι $b = -5, -6, -7$. Στην περίπτωση αυτή $f(x) = 4x^2 - 5x + 1$ με ρίζες $1, \frac{1}{4}$ ή $f(x) = 4x^2 - 6x + 1$ με ρίζες $\frac{3 \pm \sqrt{5}}{4}$ ή $f(x) = 4x^2 - 7x + 1$ με ρίζες $\frac{7 \pm \sqrt{29}}{8}$. Η περίπτωση αυτή αποκλείεται. Εύκολα μπορούμε να διαπιστώσουμε ότι και οι τιμές $c = 2, 3$ αποκλείονται. Άρα δεν μπορεί να είναι $a = 4$.
- Αν $a = 5$, τότε από τις (3), (4) έχουμε $b = -1, -2, \dots, -9$ και $c = 1, 2, 3, 4$.
 - ✓ Για $c = 1, \Delta = b^2 - 20$. Η τιμές του b που ικανοποιούν την (1) είναι $b = -5, -6, \dots, -9$. Για $b = -5, f(x) = 5x^2 - 5x + 1$ με ρίζες $\frac{5 \pm \sqrt{5}}{10} \in (0, 1)$.

Άρα η ζητούμενη τιμή του a είναι $a = 5$.